

Toespraak

Toespraak van de Voorzitter van de Eerste Kamer, prof.dr. J.A. Bruijn, bij de Ambassadeursconferentie op donderdag 30 januari 2020 in de Ridderzaal

datum 30 januari 2020

Dames en heren,

Namens de Eerste Kamer heet ik u van harte welkom op deze 'politieke dag' van de Ambassadeursconferentie.

U gaat vanochtend 'speeddaten' met Kamerleden in de Ridderzaal. Vanmiddag luncht u hiernaast in de Oude Zaal van de Tweede Kamer, waar mijn collega Khadija Arib u zal toespreken. Ook staat vandaag een ontmoeting met premier Mark Rutte op het programma, dus met recht een politieke dag!

Toch gaan onze ogen deze dagen vooral uit naar ons buurland. Morgen is het immers zover. Bijna vier jaar na het referendum verlaat het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie. Wat dit gaat betekenen voor ons land is onduidelijk. Het zal zich dit jaar gaan ontvouwen, al blijft voorlopig veel onzeker. Ieder zal zich daar zo goed mogelijk op moeten voorbereiden. De post in London is voor ons, politici, maar natuurlijk ook voor ondernemers én de Nederlanders die in het Verenigd Koninkrijk wonen een belangrijke steunpilaar.

Winston Churchill zei eens *'How farther back you can look, the farther forward you are likely to see.'* Bij deze opening van de jaarlijkse ontmoeting tussen de diplomatieke dienst en het parlement is het traditie dat wij ook samen terugkijken naar het afgelopen jaar en natuurlijk vooruitblikken naar het jaar dat voor ons ligt. Met in ons achterhoofd wat Churchill zei, namelijk dat wij ook uit de geschiedenis lessen voor de toekomst kunnen trekken.

Diezelfde Churchill speelde een onmiskenbaar grote rol bij de bevrijding van bezet Europa. De viering van 75 jaar bevrijding begon vorig jaar in juni op de stranden van Normandië, en is via de Schelde en Eindhoven inmiddels in Polen aangekomen, waar afgelopen maandag de bevrijding van Auschwitz-Birkenau op 27 januari 1945 is herdacht. De komende maanden zal op nog veel meer plekken in de wereld worden stilgestaan bij het einde van de Tweede Wereldoorlog. Op 20 november 1945 kwam het parlement voor het eerst na de Duitse bezetting in voltallige Verenigde Vergadering bijeen in deze zaal.

Het is deze maand 75 jaar geleden dat Franklin Delano Roosevelt voor de vierde (!) keer werd beëdigd als president van de Verenigde Staten. Roosevelt gaf in 1941 al opdracht voor het Four Freedoms Monument en benoemde deze vrijheden in zijn zogenoemde Four freedoms-toespraak. De vier vrijheden zijn vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst, vrijwaring van gebrek en vrijwaring van vrees.

Ik citeer: "Dat is geen visie voor een ver millennium. Het is een duidelijk omschreven basis voor een soort wereld die bereikbaar is in onze eigen tijd en generatie. Die soort wereld is zeer in tegenstelling met de zogenaamde nieuwe orde van tirannie die de dictators trachten te creëren met de inslag van een bom." Einde citaat.

De visie van Roosevelt is na de oorlog met de oprichting van de Verenigde Naties op 24 oktober 1945 tot een wereldwijd verbond geworden. Ons land was één van de 51 lidstaten die daarvan sinds het begin deel uitmaken. De Verenigde Naties hebben zich de afgelopen 75 jaar ingezet voor de vrede door internationale samenwerking en collectieve veiligheid.

Dat streven betekent helaas niet dat de wereld niet dagelijks te maken heeft met schendingen van de vier vrijheden. Van vrijwaring van vrees is op veel plekken in de wereld nog geen sprake. In 2019 schokten aanslagen in Nieuw-Zeeland en Sri Lanka de wereld. Ook op andere plekken was sprake van geweld tegen onschuldige burgers.

datum 30 januari 2020

blad 2

Klimaatverandering heeft onder andere gevolgen voor de vrijwaring van gebrek. In steeds meer landen heeft de beslaglegging door de mens op de aarde een gevolg voor de voedselvoorziening voor grote groepen mensen, maar ook worden hun woningen bedreigd. Door bijvoorbeeld overstromingen en bosbranden. Migratie door klimaatverandering zal een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren vormen.

Ook de vrijheid van godsdienst en de vrijheid van meningsuiting staan dagelijks onder druk. In bijvoorbeeld Venezuela, Turkije en Noord-Korea, maar ook in China, Iran en Saoedi-Arabië is het niet vanzelfsprekend voor mensen om te zeggen wat zij vinden en te geloven wat zij willen.

In deze complexe wereld is het goed dat er samenwerkingsverbanden zijn, zoals de Verenigde Naties, de Raad van Europa en de Europese Unie. In die verbanden het contact blijven zoeken, de dialoog voeren en zo escalatie - waar mogelijk - proberen voorkomen, dat is de kracht van de multilaterale inzet waar het Nederlandse buitenlands beleid zich van oudsher op richt.

Het is onmogelijk om in een paar minuten de situatie in de wereld te bespreken. U bent daarbij – als onze ogen en oren in het buitenland – veel beter op de hoogte. Het is daarom goed dat wij, Kamerleden, u deze ochtend uitgebreid kunnen ontmoeten en dat wij ons door u laten informeren.

Dames en heren,

Een half jaar geleden ben ik gekozen als Voorzitter van de Eerste Kamer. Het is bijzonder eervol om de Eerste Kamer in binnen- én buitenland te mogen vertegenwoordigen. Het afgelopen halfjaar heb ik reeds kennis mogen maken met enkelen van u. Zo heb ik Roeland Böcker, de Permanent Vertegenwoordiger in Straatsburg, ontmoet toen ik daar was in oktober bij de viering van het 70-jarig bestaan van de Raad van Europa.

In november was ik in Tokio aanwezig bij de vergadering van de zogenaamde P20, de parlementsvoorzitters van de G20-landen, waarbij Nederland als gast mocht aanschuiven. Wij werden fantastisch ontvangen door ambassadeur Peter van Vliet en zijn team.

In de komende periode hoop ik nog meer van u te kunnen ontmoeten, om te beginnen vandaag! Ik heb in het laatste half jaar van dichtbij mogen ervaren dat uw diplomatieke werk van onschatbare waarde is voor ons land. Van onschatbare waarde voor onze welvaart, voor onze vrede en voor al onze andere belangen.

U bent vandaag in bekwame handen. Mijn collega's Pia Dijkstra, voorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer, en Bastiaan van Apeldoorn, voorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking van de Eerste Kamer, zullen deze ochtend verder begeleiden.

Ik wens u allen een goede voortzetting van de Ambassadeursconferentie, een goed verblijf in Nederland, zowel professioneel als ook in de privésfeer, en bij terugkeer veel succes op uw posten!